

РУСКИ НОВИНИ

Dr. I. B. Višošević, rektor grkt. sjein. Zagreb 8. R.

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Најважније висти.

Француска у страху

пре штрелјано большевничких генералох у Москви. Бо як знаме, Француска стој а большевнички у војсковим сојузу и большевници би мали Французом похагац у случаю да их Немци нападаю. А терас Французи видва, яка слаба большевничка влада и њх войско. Во — нишу французи новини — кед то правда, же маршал Тугачевски и други штрелјани генерали були шпийони и издајници и одавали Немци војсково тайни, цо кец вредви цела большев. армия? При самеј думки, же терас Немци знаю ницки большевничко-французи војсково тайни коства Французом горуцо под ногами. А кед то неправда, же побити генерали були издајници, прело су вец поштрелјани и яки то вец шор и яке право и шлабода влада у Стајлиновим царстве, кед ше перших вождох армий вајнава як мухи? — Шичко тото доказуе и Французом, же большевници за њх бара невалушки соцаинци и терас ше французи полативаре аки оглядаю на Берлин и сцели би ше з Немцима даки договори и коцнаца. А то би було најлешче и најмудрейше.

И госцох штрелјак.

Стајли дал тих дньох од страха поштрелјад вецей як сто немедких и надирских комунистох, цо поискали асе своји оцвицини да ше аклоня под Стајлинову власт и да укисваю у большев. „драю“. И сам Бели Куц, цо кратке време по прерату владал у Пешти як большев. диктатор, владени и чека го исте, цо и други.

Прсменка влади у Французкеј.

Влада Жюда Леона Блума, у котрей були ваступани сами социјалисти, а подпомагали ю и комунисти (то так званн „народни фронт“) мушела в соботу 19. јуна одступити, бо французи сенат одбил предлог влади о уводоканю немих порцијох, о чия ки уж явели. Леж 72 гласи були за новн порциј, а 188 проти. Нову владу би мал аложик радикал Шотан. У кей би були исти партиј, лем би комунисти мали јенне право, а главни бешеду мали би французи радикали, а не як до терас социјалисти (и едни и други су едники безбожници и пријтели большевничкох). Шотан уж наглашел, же кед аложки владу будзе ше старац усец шор и дисциплину, котра за владени Блума бара попустила.

Цезапаметани ляд

падал в поцвелок на други дзень Русадљох у срезу Слав. Брод. Побити скарп цали срез од Кобашу до Врполя и то цаликом. У тим срезу находза ше и вазали Кавиука и Андријаци у котрим вест вельо Русинох. Чкода ше ценџна 50 мрд. На полю не остало ниц. — В подвело ави побил ляд едну часц ветровско-го хитари при Вукочвару. Од наших валадох пострадали од ляду ише господарци, дае бул ляд теди кеди и у Керестуре.

Рахунок у газдовстве.

Приходзи ун в кошпаби, а за аю зберани и други плотох асе жеми. Кадди иверни газда, треба да зроби рахунок асе својей роботи, ци му привесе хаген и аки, ци може буц утрату. Рахунок му укаже по ше лешче виплацело, а по меней. Бо те може човек добре газдовац, кед не зна кельо му його работа приноси и аки коя на виратки. Тарговец, ремеселаник, фабрикант кед би не раховал на предок по му його работа привесе — кед би не правел ки не гвари „калькулацио“ — кед би газдовац прец рахунок, фришко би прегаднул. Чамже кец кеј земледелици думajo же ки рахованц и калькулацанц не треба и газдуц так на шваю брез рахунок?

У старих часох, цок земледелиц тельо не мушел куповац од другей, кед мал у главним ницки својо, не мал вельо ницатки та аки рахованц вельо не мушел. Вон знал уж у главним напреток, ци му же привесе и кельо му треба справнц пемежи за отплацована порциј и других менших видаткох у полежох. Але ваика живот земледелица цалком инака. Ношка земледелиц вельо жепей потребуе пемежи и вецей з полежами реби, як скорей. И ту муши добре раховац. Муши газдовац асе најибасом у рука. Гей з најибасом! Муши мац кнйжку својх прияткох и видаткох, муши ка лочатву газдовског року виробит себе голем у главним стварох аки својх видаткох и прияткох — свој газдовски бюджет.

За веліх ваших людях то цалком нови ствари, чудни ствари, да земледелиц з најибасом газдуе. Але а најибасом то значи а рахунок, то значи напреток предумано, ролужно, вираховано. И так газдуо земледелица у најлешних крајох як Бельгиа, Голандия, Данска. И зато у тих крајох ест тельо биди, тельо независности млади земледелицаки як у наших крајох. Але там важни газда поспиа својого снја а и дајку прец жиму на земледелицки курси, асе ше уж разумно — по ученому ше то тварк „рационално“ — газдованц и коцниц точни рачун о својм газдованцю. А у нас младеж од читальн снски як хтошка од пивеней води, а дае да важе на газдовски курси, на випада по ше у читальнох тримаю. Наша младеж својо газдованя и просветни курси трима... на прицкох и у кармех на танцу по цалих ноцох.

Зато нас криза бив як сама еде, зато кед прицке природне вецелце ляд, вода и слъчно кеј ше важе лешче агајест не може, бо цале својо газдоване вода так лем по старим обичаю, на шивко, — без рахунаю!

Треба признац вец у нас муари, рационални газдове, котри ницко реба по на предок преауманем плану и кедду роботу на

предок добре оцени. Вец у нас ваких, але други слабо од њих прицкад беру. Не суц ше рушиц за новн лешни способом работи и газдованя.

А муши, муши, бо ницки востаню за походом, за развојом и аирецованьом газдовског живота и — страна ше, прсладню. Бо таки закон природи, же ницко, цо не напруе — назадуе и арепаца. (мф)

Любов у вихованю.

Любов бара важни фактор у фамиљаным живото. Родичи муши важац, да их дзеци слушаю. Маме важиц послуш: принушени и добровольни. У перних случаю подгладаме ше волі другог, бо вон ма силу и власц над нами и страх пред тоту силу принушю нас на послуш. Родичи мажу, а бома у дасцих случаюх и муши својого упартог снја, лебо дајку присилова на послуш, аке тот их послуш не вредви вельо. Зато треба да готи случај буау у фамиљн лем вишок. Бо кед принушовац аиретанц правило, кед дзеци слушаю лем од страху, воно акица постана упарте и своји глави и будзе лемки з вельку неспернељкосту тот дзень, да ше може ошлэбодити родителског ола и да појде по своји драги. Зато разумни родичи особено муши мерковац, же би их дзеци слушала радо и асе сцелосту. А то лем теди будзе, кед родителю буду аки заслужити себе дасциску любов и доверие. Кед дзено сердечно полюби својого оца лебо мамер, вецна их будзе слушач не асе страху пред кару, але зато да их не зармуки, да им не зроби прироси. А дзеци будзе любас својх родителю теди, кед увидати, же то ровителю насправан любви.

Не раз мож чуц млади люджи думку, же дзеном не треба указовац бара вельку любов. Але тот думка не добра. Разуми аке, же ше треба чуван од важдеј прекомерней и шкодливей, да так волеме „маймушкнй“ любви. Наиродия ише треба указовац и сердечну шлэбивоц и ширю сердечности. Зато у ваших милуваньох родителюх и дасцох яв и не може буц ниц алого. Не приц од дзеца таке милуваня вредви го аки цо живого.

Старей ше зробиц својм дзеном ажимности, радости. Не претерковај их слаби сила аке аиченоу роботу. Улиц не важиц — особено вечерами — до краткеј беница, ароб ил акеки — але не бара часто — дзеку несподиваню, особено на ижеца-дзени, лебо на роцкени дзек и т. д. Не будз роцкениц кед ше реби о неспу лебо чиндесу твојого дасца, улом ницко твој труд за вага, аке го при тим на роцкају. Ниц ше будзе у тим ивочки и слава и аиретанц. Кед би курцатом лядо хаба,

вона їм не жадує ані остягне зарно цю гп найде на землі, а себе го не важке, же би могла накармити своєю пахольткою. Зато и вв родители не давайце своїм дасном хльб зос скиснутим ліцом, ані їм не варукуйце же го вони не заробели.

Старай же кед тому нще час, же би цв дзеци научели даго добре, да себе познійше можу сами заробити своій хльб. Але при тим не водзявуйце шче бара високо, да вец на вол драги мушкш стану. Подумаї перше добре о своїк обставинох и мастку, и кед угадаши, же ти их не годен вишколовац за дачке високе званис, дай их до дякого доброго ремесла и так їм забезпич будучносц. (Конец б.)

Нашо назвиска.

(Обзят на статью д. Миколи Венчельовского.)

Нашо неславянски назвиска ліда нам не можу послужити на ганьбу, але на против — дам на славу, бо вони указую нашо муки и терпены, хтора аме кедши за славянство поднесли. Легко буц своій медак своїма. Но цо инак визиме? Док же ми у морю цудзности борели и мушели и своій назвиско жертвовац, дам да очуваме свою националну и вирску самостійносц, чистоту и шльбоду, — дотля на другий боку визиме, же велі наше браца добровольно през насаня престади буц Славяне-Русини, та ше пре рижки своій интереси претопели до дритих славянских и неславянских народох. Прето кзика находиме медзи неславянскими народами вельке число славянских назвискох, цо и знак же тоти були дакеди Славяне. Тоти славянски мена су найвидливи доказ, же тих людзох ніхто не пагацал да Слланство ахабаю. — Таки най ше ганьба а не ми.

Кед попатриме прешлосц и терашносц цосарних народох, найдземе медзи першими народними предняками вельо баш таких, хтори не ноша назвиско и мена своіого народа. Кед тоти не чувствую потребу да менаю своій назвиско и кед їм таке назвиско не почкодзело да поставіо найвекши державни и народни синове, не почкодзи ані нам.

Графя ше же урядици при державних и општнских урядох вельо раз баш нас Русинох тримаю за Мадярох, Румунох и за други

пароди и то пре назвиско. Прето ше и графя, же дакеди тах општинеме як оме ані не шійли. То знак, же тоти урядици не пренатраю точно водатки, хтори ше о нас находза у рижних кнїжкох и службених исправох. То дакле их хиба, а претоу их недабалосц и поверховносц ми не дужни менаю своій назвиска.

Кажди культурни человек ака, же медзи каждым народом ест и пудзи назвиска, а зна и як вони настали, па кед и добре воспитани, совасни, розумни и характерни не прави а того ніяке питаю.

Чи наше браца Україници буду мац некши хасен од нас теци кед будземе мац дам украински назвиска? — Як и до тераш цо мали. З одноїшме ше духовно, культурно и национално. Але зос шийкого того треба да маме дячки практични хасен. А да го посидинеме, не завладзю нам назвиска.

Нашо „Руске Нар Просвїтне Друштво“ ма да тераш вельо важнейши роботи як менаю назвискох. Главнейша в ствар пощенца число нашого руского учительства и осигурану подмацак Важнойша в реорганизация наших руских школах и видзаван русской истории. Важнейше в духовке и економске подмацговане нашого народу и вельо друге, як цо менаю назвискох. У вельким програму нашей „Просвїти“ и би тоту точку положел под — евентуалї.

Тота дума може ше аж теци остварити, кед вона придет од долу — з народу, а не кед будзе диктована од горе. Може буц же ла го пристави дахто од цалней интеллигенциї, але не перим, же то зроби дахто од нашого натрапенного народу, бо йому вашия ва лн таких формалносцох, хтори су не животици вопросы ані души ані цела и хтори му ліда хльба не принеши.

Шийко едво як ше воляме и як нам мена. Главне в якн зме и якн нам діла. Лепше мац неславянске мена а славянски діла, як славянске мена, а неславянски и невчеловечески жиц. Прето старайме ше да з нашим животом и ділаки докажем, же зме прави Славяне и Русини. Старайме ше да послужиме своіому велькому руско-українскому народови на чести и хасен зос практичними и хасновитими ділами.

Любме ше и будземе едво духом, а думу и ділаки през огляду на мена и назвиска, бо вони вельо раз сиреведио. О-ф Т-а.

Др. Р. Тихерманс :

Живот лебо шмерц...

Уж в ведзело рано почали гирмки батерїї червених. Попри легчайших даслох, сетиц же бно и даскельо од 15,5 цм. Бкю оштро и часто як озда до тераш шїда...

„На одходзе су, га нам су цїце на раншу серенаду найкрасшу заграл, то краши од нїх“ — пригварел кадет Йуан своіому пайтанови.

Обидвоме шедза при своіому митралезу у пивїци при облаку напроца главней тераси. То ошбеко важки положай, бо би неприхатель могел тади пайлетчейше войсц до Алжаару.

Жимне шпанске рано.

Ям ше греше, бо му жимко, тре рук и живка му ше. „Уж озда цала виносц прешла од теци, як зме ше ту заварли. Паметан як зме Мири гварели: штири, пейц дїї?“

„Гей, паметам. Вон мал право. Але вїнка ми випатра, же уж будзе край!“

„Ша озда уж и час да будзе край?“

„Але кед би требало, та...“

„Ма би вец ище якошак, але знаш ти вельо ми уж дам добри митралези маме?“

„Не знам.“

„Шийких пейц. Други зїщени. Вечар ми заш Марни гварел, же у шийталю горе над

нами уж дам едво фляшка хлороформа ест за риветках. Гу тому дам вол лїт...“

Затирмело странко!... Обидвоме одлещла три метери назад и вдерели ше до жура. Цела, вельки прах... нїт на видко...

— Йуан?

— Гей!

— Цо з тобу?

— Ніч, бер ше гу митралезу!... можеш?

— Можеш, дам чи го найдзем...!

— Ту е... шийкох в затрепани...!

Обидвоме го вїпїмаю, намесцаю, чїсца пагаю, а попатрую на облак, на котри уж мож було превказио од силоного праху.

Милиционаре иду на нїх на штурму.

Так-так-так-так-так-так... кони митралез. Нараз ше зачал и щїх. „Карамба“ баш тераш дефект... не мерковали тоти цо польсели...!

Йуан вїпїл вельки своій револьвер и тїе, док Ям раа-дїа поправел хїбу на „Максимови“ и почел зати так-так-такац ам ше молга од кулькох лїдзела. Милиционаре полсгали и потреляю. Еден їх офицер караз скотн и шийки за нїм штреляюци напредок румели.

„Максим“ кони, а чуц и з вецей облакїх „максимох“.

Червени зробели „на лево круг“... перте даскельо, а вец шийки, цо ище не понатали,

Господарски поради.

Да скло (погари, шольки и т. д.) не пукне кед до нього синени дадо горуче. До гарчка ласни живей води и ту каслазай скленини стлари, цо их у гздовству хаснуєли. Гарчок пристав гу огню, а кед то шийко кратек час прешарло, энїй гарчок на стол и чекаї док ше шийко не охладзи и аж вец скло повнїмай. До такого скла можеш синєц и врице а да скло инак не пукне.

Да месо остане дужши час шийке и не губи ше, полож го до муки и зос муку го добре треба засипати. Место муки мож посхосновац и чисти дровєни пепел.

Не тримаї у хлїве нїч скоряне а нароком штерци и други кольски ремей, бо ремей уцїнує амоняк до себе, хтори не ствара у єноу и од нього ремей стварцїє-руна и ламе ше. Амоняк вїкодзи и очоц, бо цїпке очи. Цо вецей амоняку у глаю, тем вон лєвши да ше дакле амоняк зос єноу не вїварює, губи очи и вїкодзи скорн, треба тїої у хлїве посипати зос сїдру (сїпсом) и так будзеш мац добри тїої, азраши очи и монни серсам.

Луци од вайцох вше треба свалїц и послучиц на врях и тах их курчєном у єду дац, а не пази рупац на шїої. Животица треба ватна и кури го едво да маю луци за вайца цїл их маю вїкєси. Зато кури дїубу до луцох, цо их найду на єноу и єдза їх, па ше так пауча дїубац и цо цалих вайцох, а то же каждого велько вїкода.

Да тварду скору (стари чїпєки, цїпєли, ремей) змєкшати мушнї их найперше мочїц у щєпей води, док не одмєкнє а аж вєкї их намасциц вєс ростопєну маску лебо зейтїном.

Олеандорово лїсце одлїмати жимн. Назберай го и вєклад коло мишївїх лєкїох и вони ше шийки пороходза и посцєкаю.

Стара пасуля ше чєзко вари. Да ше легко увари уснї до нєї кед ше вари єдво малу ложичку соци бикарбонї. У обїше треба кухарка да зна, же у гарчку, у хторим ше пасуля вари не шме буц вецей воли лєм правє тельо, да вода аакрїя пасулю. Кед вода вїварє, ази лєм тельо досїпац водї щєпей, кельо треба да будзе пасуля з воду прикрїта.

Незатримал их ані офицер з револьвером... нон спаднул.

„То дявїлска робота“ вїрек пайїїїїїо Йуан, кед уж не вїказел ані єдногї неприхетїї да ногох пред собу и вїплоннул пїсок и бїлато цо му до устїох ульцєло.

„Ти була уж грєца мїя!“

„Нї ваїно щєсєє вїцїє їм скєслодїрїлї. Да вони малї вецей часу, баш їїк вєс юпаньом дошли по нас. Понатри жєк вруга там нїк!... койно бїк ше од Алжаара з нами водї там помєстєло!“

*

Годзани и гоазини трая бїрба.

„Господи Боже, докїа то будзе гїрвац!“

Червени штреляю, бїю, навалюю найоштрїїїїє, як лєм мож. Бранїтєлє ше не дам. Одбїваєт героїски, ладавлю їм вєлькї стрїти.

По щєїцї голзїнової кїрївайей бїрбї вєпрїїлєлєщї щїх и понїг ше. Неодлуга по тїм наша стража радєсно янї „на шїверозаводу пїляю нєс чєтї... нашо... ваїно чєстї... Мїрїкїїїї и лєгїонїрї!“

Прємучєни бранїтєлє нємоглї гласїє свою радєсц вїваїнї, але ю каждому мож будє вїчитїц на очоц каждого герої.

*

„Отворїцє!“

„Хто го?“

Ліпкадло за скло, порцелян и гліняну судинку направив так: Вежіи живого ванна и случ го на прах на го помшайи зос шаниним сиром. Тому додай дакус балька од вайна и розмшай да будас як цесто. Зос тим зліи розбитк ствара, але роб швидко, бо того ліпкадло барз фрншко стваршис.

Галпи на ципелох да дуго тирваю и воду по пуцаю намаст зос вареним лавоикм асйтином, док в лице цепля. Кед будзеш так робит зос ципеламя частейше, мало буду мац шустере робити зос звоима ципеламя. То вредан найвещей за сменю, вому и мовру ар.

Добри вински оцет направив так, да до вина положиш даскельо трисочки букowego древа. Вино ше фрншко претвори на оцет. Знай, же вински оцет в стараа лянни и смачнейши од „прому“, а здравлю в барз хасноштя.

Хторе млеко маснейше. Кед сце гадних знад, хтора ей крава маснейше млеко дая, треба гадних да замочи чисти и глатки млек до мляка лем до в дозовис. Да хторого млека анж билши, того в маснейше.

Цо пише бачи Дюра?

О нічовкх -- в своей гирі и в курки голошійки.

Слава Иисусу Христу и навзж му слава! Паис редакторе!

По думаше, як же краина поздравляю, ані бн сце себе не подумали хто, же сей дая пишем, а жалосц, най ше маю з того шменю.

Та знаше пане, в Швабох беседа и в Словакох в в Моцкох. Я ук паве, правду повесц, вв сцен ані писатц -- донина ми знаце слава. Але кед же тельо тештаю ксли Шваби, та сом себе почал штудирац так:

— Пале ния, бачи Дюра, вст таких людох по ше ганьба од свойого мена, як паур од свойх ногох, а все яце таки цо робя зос своїм народом так, як билл голуби в своїм гнізде, та реку чи не будзе мудро да ше тк влапни в нова пирка и придобиви Швабох та Шококох та Словакох. И лем раз патриц в мойо Шваби врескескуше ше и жегнаю до руски. Ей кед биш так цали Швабски народ преложел зос своїм писаном на руску яру, а самото Гилера намесил до Керестура. Ей чи би мам робити в початку...

Так я себе штудирал и почал сом наново

„Лейкокарс.“

Чекаю дакус, бо ше бок спрешоци. О кратия час ше дзвери отверало — на Лейкокарех ушарты дас дваецц пунки.

Препознали ше — браштеле и ошлебодитель. Оружие ше стуща, зос сто и сто гардох ше одбис по цалим Алкавару „Вива Испания“, „Грацияс а Диос“ и заш „Вива Испания“...

Ютрешн дзень ше на штерд розвалено со Алкавару служела благодарка с. служба йожа, як то браштеле на початку борби обещали.

Принцип и генерал Франко, Црегварел ия до перна — юнаком, котри зос своїма честотамя — геройством задживовали на лем Испания, але и цали швет.

Славного команданта Алказара полковника Маскарда начисновал генералом и одывал го в найвекшим одликованом -- крестом св. Фердинанда, котри тиж позделени шницким бранителем Алказара.

Несебичносц и сила, яку указали браштеле Алказара, збудуе Нову Испания и утверди у ей теменю.

„Вива Испания! Виван дос герос дел Алказар!“

„Най жив Испания! Най живи герои Алказара!“

писац. Але кед сом вжал пирио и папер и почал же напишем, а то нше виходзело — ніч, — просто нічовка. Обращаи так — нічовка, обрааи ишай -- наш нічовка. Значи так: нічовка у главн, нічовка на папер. Але кед сом себе так точно роздумал та сом видаел, же то и в нічовкох мож вельо писат.

Поведаме на приклад так:

Купи оцет свойому синову пово каданок та го пошис до церкви, а вен и на базиско.

Шико робит синов, лем под калап забудзе зацо положит. Хлапец значи ма под калапом власи, а под власами — нічовка. Ви преходяце пане и чудуеце ше, чом тот шланц на вниа калап и главн. То пре то, же под калапом нічовка.

Лебо введзше так: Пидуваце, пане, прейсц ше по окончней работк дакус прео Керестур. Шпацираце и ніч на думаше. Преходяце поведзше и по Цигларноре, а там ше позберали таки калапчкаре, дегина и за жепіабу и не за жепіабу. Та преа дзень ише як так, але вечар, кед уж починаю пси брехат, пробуйце ше тамаш прейсц, та нас нше и укуца, — зос словом. Як гарто одного од наших пишоох. — Гварим вам, же ол щесца заплачис, кед улуце таки слова яки вигварю цигларнорски дегина (а може и по других валлах) за своїх ванцоох. А не треба ше чу доваз, лем закукуц под їх калапи. Кажетоу дома покладали место чесни и почитовани старших — два нічовки.

Дк видяце пане нічовки нашка вельку врескесц маю.

Кед мац краина прибере дзивку ауци по вечар на базиско, гразни прабрана войде ше блвид, придзе на пол ноши, а даскеди и познейше дому. Мац ше ей пита:

— Цо нш, моя прибрена дзивка, так дуго у валаце робела? — А враще прибрена дзивка гварит:

— Та ніч! — Мац дума, же шакше нш, а я пане думам, же того ніч бара вельо значи.

Кел би, поведаме, мац лебо оцет попробовали дошпиц ше цо того „ніч“ значи, та би по мой думаню даскельо розвалел мали доц хасковней работи, а вельо мацеринских снаох би було ушпорозано. Таг ми ше шиди, же би даскельо катурки остали празни, а и обходзена коло нгодох, кед дахто надядае, би ше акцишале. Най гу тому не споминям бицигли и — доц, агеице о тим! Ише поведла людзе, же ше до их фамилярних стварох мишам, та ше знова посприкаме, бо я знам, же кажда мац и оцет о своїм даску лем найлешше думан.

Я би не повел ані тельо, але кед же шверби — ширко, та мушим! Знам, же док ше стрегнем а даваним по ма дзивку, та ми пове:

— Майце як разум, бачи Дюра, але мойо дзивка ангел. — А я би им ише лем тельо доложел:

— Ангел, ангел, але таки як я думам, а ви старото мса на учне брехат.

Могол бим уж и закончи бо и так вельо, але яце най вам спомням о каменцу. Гмито кед нас засцгала кара Божя, та сом дзвал кошар на главу, же пойдасм нагнац голошійку, (мам знаце курку, по ма голу шню) до куріи. Кошар ми бул подати, а еден каменец таки дас як курово лайцо та натрафел на дзирю. Веряце лебо не веряце, але я тедк верещал:

— Чом ния святи Илийо бивш, — бий гевтого, цо по тим каменцу дзивне цену кукурки и шемениу. Я ані влю, ані друге не мам, лем яце тоту главу, та же спеш вше того кус худобки ролуренан.

Зогришел сом пане, знам, але може би и як так виректи, кед би вам вирела на главн гиря як — циповчол. А же було таких людзох, цо ше радовали, же другому побилл (вои ше зато не радовали на глас, же би их швет не осудел), то як ше гвари — шигурис.

Пробачце кед ширно не так пише пископей, то пре то, же го дакус ариза начала.

Бара яас краина поадравлям и на найдзис ше увредени.

Писакс писмо у Керестуре року есездзевесто трибес седмито, на трети дзень Русаляох, а писал го

бачи Дюра а Керестура.

Читайце „Руски Новини“!

Парадокси.

Пришопиме ише даскельо старя гречески парадокси за забаву читателлох. Есменид роззени на острове Крета гуторел: Шикои Крестяне (роззени на Крети) циганя. А попсже и вон Есменид бул Крестяни, ац и вон цаганел, кед гуторел же шиди Крестяне цигана. А кед вон не циганя, все гутора правду. А кед Крестяне гутора лем цо правда, все правда мунн буд и то, цо гуторел Крестянец Есменид, же шикои Крестяне циганя и т. д.

У Грекох бул бара розширени парадокс о мавери и крокодилу (крокодил опасна водна животиия, по мля у ріки Нил у Биягу). Бдиа вигаташа райбала шмари на брегу Нила. И стало ше нещесце: Ей дзедко котре ше на брегу Нила при вода бавело владел крокодил. Мац одбегла за крокодилом и моделла го, да ей пуши дзедко, а лон ей повел так: Я шн вращи дзедко, кед ти угадаш, по в дос нш поробим. Мац на то одповедла: „Тв го прелігаш“. А крокодил ей на то: „Лебо шн тедк поведла правду лебо не. Кед ти поведла правду, все в дзедко муннам шисц, а кед шн поведла неправду, все наш дзедко муннам шисц, бо так аме ше повинали“.

А мац нш: „Лебо я поведла правду лебо на. Кед сом поведла правду мушим ма дзедко пуши, бо аме ше так поведкли, а кед сом поведла неправду (же ти дзедко повш) все же заш дзедко враще. Вщелак ми дзедко мушим дас“. — Хто ма ту право та мац чи крокодил?

Гречески мудрец Протагор учел свойого ученика Евтала за провсатора, а поаднали ше були так, же Евтал зашани Протбгорови за науку тедк кед на судзе як адвокат втроч перши процес. Кед звершел Евтал школи на спел учительови шациц и Протагор го тужел на суд и так на судзе довазовал: „Кел Евтал виграс тот процес мути ма плаци, бо аме ше так посггвал, а кед го страци, лан ми муши плаци, бо страки“. А Евтал зам так довазовал: „Кел я тот процес виграм не мушим плаци, бо сом добил суд, а кед страцим лан на мушим плаци, бо аме ше так повинали, же мам плаци кед добнем перши суд. Вец чи так чи так мой учитель. Протагор шпак ніч не достане. — Хто заш ту ма право? Угадайце!“

Таки это тоти парадокси.

За народне облечиво.

У Керестуре ише вацей дзиви и млада извести воша народни вишывани блузи. Дас пред кельома роками нашо учительи учили дзивчата у школи вишывад, але ше то брало лем на дзедншеске облечиво. Медвитим обачели дзивчато и шменеси, же и їм то шречя, на их воша. Лем би требало да тотк цо тоту роботу научели, науче и свойо пайтанки. Дзени ям заочно тоту роботу и паво нані и школярки, котри през лето дома. Треба напомяну, же гу народней блузи нше и народни фартух. Аж тедк в облечиво подложис.

Нашо дзени були бара радосни, кед на слету у Кули при венбох достали пре свойо красне облечиво почесне место, през шпаккиа дзеджи у среау. Бст у валала даскельо и бара красни вишывани кошулі, але рнако англо крем дзедох и вишлярох, же би шопел вишывану кошулю и дасден дегинь. А то не лем ше трасне облечиво, але кед ше порявил а гадзубом вельо туншис, бо ше за райбац а при уложени труд до той работи воно и мшис, як готове вушисе.

Мудри дохтор. — Чи ваша жена ише така нервоня, як скорей? — Не, наш дохтор ю фршешо вишчел! — А зос чам? — Повел ей отяврено, же ей нервонносц, то знах старосци.

Руски Керестур.

ОДНУСТ У ВОДИЦИ одбул ше на трети дзень Русадьох. Народу було баро цельо. З Коцура пришла велька процесия ище дзень скорей. Рапо ше рушела з нашей церкви велька процесия, дасветько сари женох и хлопох. Процесию водзел до Воднан и везал пановци Фирак. Штарме пановце вечар споведали по-божии народ. Вечку службу при церкви служел о. Мих. Бесержани зос Дюрдьова и ище 5 пановоцх, а казаць трималя о. Др. Сачхестер Кши. Цале торжество прешло у найдепшим шоре.

ЗАКОНЧЕНЕ ШКОЛСКОГО РОКУ. На недзелю 27. юна по везурі будзе торжествене закоччєне школи. Шипки школяре омакше теши у дворе забавляца. Буду виси там декламация, шивац, и вожба. И даю 3 кратки представи.

Поволую ше тиж и родителє да приду у цо великим числу на цого школярске торжество.

НАШО МАТУРАЦІИ. Прешлого тижня завершена VIII. класу гимназиі и положена матура а. Венчельовски Леона дзєвкы Маїрєд и Ана рода Налута.

Н. Шланчак Йовгея снє Й рода. Колошани завершел учит Нашим младим просвїтним гучуме, а их родительом дзєкує. кашіи чєжии времена школова лоданих нам баря потребно оцо

З нашого народу баря мадох у гимназиїох, учит. школах и на универзитету. Керестур гоч найвекши наш пазал, на ма вєцей школярох, як тич котри наш мали ватаал. Влошй кошач од нас до гимназиї 2.

Того року ше явелк на приямни испит до гимназиї 4 хлопци и 2 дзєвчата, шипки б тот ижеж зложєли. Дай Боже да ка рок пойдє у вєцей.

ИЛАЧА. На трети дзень Русадьох сходла ше Русацци з цалого Срєму до Водниц у Илачи. И того року було вельо народу, седем наших пановоцх, котри споведали и служели Служба. В. Службу служел о. Мих. Гирїонати а наказовал о. М. Бучко з Равного села.

Як подаєлона жем на Горїнци. Принатия особи — земледїци маю 717.000 гектари (гектар бїзко два ютра), держава ма 328.000 гектаря (вєкшином досї), урбарскєй жєми 110.500 гектари, балалєвєй 59.700 гектари. Жем на Горїнци вєкшином позла горєка, вода часто шипцо з горох одиєше. Прето народ живє баря худобиво. Лакєс себе помага зос хованьом статку, особєво овєох и зарабяю у лєсових роботох. Скорей баря вельо шипцо до Амєрики, тєраз нє тучкош та бада ище горша. Тоту бєду знаю вихєловєлєц иладєци агєнти бєльшєвикох та обєцало мучким людєом шипци блага того швета и так прицїгує до комунистичкєй партїи. У борби з бєльшєвїцким цїтаньом прїдок зорєл „Просвїта“, цо ма уж вєцей як 300 читальни по вачьлох, дзє народ бєрє цїтуру, правдиву просвїту. А вравдива хрїстїянска просвїта то найдїкшиє оружїє у борби зос кажїм злоч.

Стоту рочницю „Русалки Днїстровей“ першєй зїбїжкы написанєй на живєй украин-

скєй бєшєдє у Галичинї, котра вшїла 1837. року прєславєно у Львовє торжєственє в нєдєлєю 13. юна. Торжєство оргєнизовала львовска филїя „Просвїти“. На дрєслєви було 2.000 члєсох читальнєох „Просвїти“ з околєни Львовє. Тоту „Русалку Днїстровє“ (русалка до хорватскєй шїлє, до живє у воли, а Днїстер найвєкши рїкє у Галичинї), видєл жєнєц бєгослов Маркєян Шалєвичєк и од вєдєнїя тєй першєй народнєй кїтїжкы рєкєлє ше початєк народнєго одродзєнїя у Галичинї. О прєбудитєлю галицїях Украинєох Маркєяну Шалєвичєу уж нє у нас писєло, а и ми будємє ище тисєлє, бо мушємє упознєц вєкшиєх наших народнєох дїятєлєох.

Побїдоносцє на прєдок! — на прєдує народнє войско у Еспаниї. Явелк зкє уж, жє народнє войско вжєло главєи карош Баскєох Билбає. Баскїйска влєдє спєшла до сунєдєского народнєу Сантандєр, влє генєрал Давїлє, наслїдєлєк кєцєскє погубєлєго гєн. Молї шє пєдєлї у Билбає, алє прєдєлїя нєврїтєлєя дєлїє и його колона на прєдєвали уж 20 км. на запад зє Билбає и прїблїжєю шє Сантандєрє.

Ваш шє повєдєлєи мєдєи собу Нємєнкє и Англия у зитєню єспанскєй войнє. Пєчєна дєлєя єспанскїєх бєльшєвїцкєох штрєлєцє нємєцкєу войну нєдо „Лїбїшиц“ и дєлїє сєє полєкєцє бєльшєвїцкєох, а ю стрїжємє. Полєтїчкєя сїтуєцїя зитєна.

Имє буц лєж єдєн Гїтлєр. У Нємєцї родитєлє дєвали сїмїє новородзєним мєнє Гїтлєр. Тєраз влєдє у Бєрлїну забрєлєлє дєлєцєм Гїтлєрєвоу їтлєр шє бїлє конкурєнцїє!

Нємєцкї мїнїстрє Нойрєт, цо бул нєдєвєно у Бєлєградє, лєкєлєц нєц до бєлєгрєкєй стєлїцї Сєфїє, а вєц и до Турскєй. Нєвїнї пїєнєу, жє цїлє його нєтованє, дє шє подвєдєствїєм Нємєцкєй стєнорї соює держєвоєх проєи бєльшєвїцкєох. Тєраз зє то барєдєбрєя нєгодєя, бє їнїцїя вїдєлєя слєбєсє бєльшєвїцкєох, нєд Стєлїє штрєлєцє першїєх сїмїє пїєлїтєлєох и пєчєлєчїєх.

108 генєралєох и мїнїстрєох Стєлїє позєбївалє зє єстєтїє 10 рокє. Так влєдє тот найвєкши бєльшєвїцкє. Влєдє лєк зє сєбє и хтє му шє нє пєчк, хтє шє кєлє нєго нє облєкєкє, нє хвалїє го и до нєбє нє вєдєлєкєкє того тєкої нєдєрєвїє шїпїєном, прєглєшлїє нєдєлїєнїєм дєрїкєвїє и тєкої штрєлєцє.

Дєнскї крєлє Хрїстїян Х. прєслєвєл 25 рєчнїцєу влєдєнїя. Стєлєлє цєлє Дєнскєя и то шїрє, нєпрїмєчєно, бє Хрїстїян Х. барє дєбрїє влєдєлє, чєстє прєоблєчєлєя хєдлїє вєн пємєдєлєк нєрод, дє упєнїєл його живєтє и пєтрєбїє. Кєд вєн 1912. року стєпєлє нє трєстєлє у Дєнскєй булї вєлєкїє борбї мєдїєн пєртїєкєя, нєрод бул рєзбїтїє, нєслєжнїє. Дє трєох рєкєох влєдє крєлє тєчє упєрєлє сїмїє крєлєвєствє, жє шє шїпкїє змїрєлїє. Дє швєтовєй вєрїєн нє дєл шє крєлє Хрїстїян уцїгнєлє. Нєшкє Дєнскє єднє од наймїрнєйшїєх и найупєрєншїєх дєрїкєвоєх. Прєтєо крєлє мє прєцє слєвїє сїмїє 25-рєчнїє ювїлєїє влєдєнїя и нєрод мє прєцє сїмїє крєлє лєбїє и пєншєтовєлє.

В шєлїєчнїє

РАДЄСНО прївїтанє булє народнє войско у Билбає. — **ЛЄМ 7 ГОДІНІН** сїєлїє бї рєбїє дєлєдєлїє нашє фєбрїчнїє робєтнїє (сїєнїєвїєнїє) и тєчє закљчєчєлїє на Русадїє нє схєдєлїє у Н. Сєду. А кєлє рєбїє жємєдєлїєцє? — **ШІПКОДУ** зє шїпкєох пїєтєлє бувїцїє прєдє. влєдє Жївїжкїєвїє на схєдєлїє у Сєрєбєну. А цє рєбїєлє кєд мєлє влєсцє? — **266 ТАЛІЄНСКІЄХ** дєбрєвольнєох зєнїєлєлє до тєрєзє у єспанскєй войнє нє стєрєлє гєн. Фрєнкє, мєдєи нїмє єдєн генєрал. — **ЖЄ ПОВІНЧЄЛ** бувїєногє англїєскєох крєлє Єдурєлє зос нєкє Вєлїєн-Сїмпсєн англїєскїє нєроє Жєрдїєн мучїєлє охєбїєцє сїмїє пєрєхїєнїє у Лєндєнє. Бє англїєкєвскїє влєдєлєя прєцїкєлє шє, дє крєлє Єдурєлє, тєраз вїєнєвєдє Вїндзєрскїє, вєжнє зє жєнєу тєту нєнїєу, котрє уж трєох мучєох охєбєлє. — **УКРАЇНЦІ** у Бєкурєштєу лєчєлє будєвоєцє сїмїє Народнїє Дєлє.

Зєс „ПРОСВІТИ“

Новї рєчнїє члєнїє в Гєспєдїєцїєох: Мїхєл Сїєч, Юлє Сїєч, Жїрєн Фєрїє, Жїрєн Мєрє, Гєїлєк Гєнє, Мїхєлє Дїрє и Нїє Дєкїє, Сєрїєк Ітє, Дєзєр Дїрє, Сєрїєк Дїрє Мїтрєв, Бєлєт Мєхєл, Дєзєр Гєнє.

Новї прєдєлєтнїєцїє: Бєрєт Янєк, Бєрєт Янєк Дїрєв, фїрїєр, Мєкєй Янєк мєлєгєр, Сїєл Гєнє, Сєлєтєй Вєрїєн, Дудєлє Амєлєк, Дєзєр Мєхєл, Мїхєлє Лєсєлє.

Наї... нєї... найвєкшиє.

Наївєкшиє бєлєрєт: чєлєвєк, кєтєрїє стєрєкєлє цїтуру. — Найвєкшиє сєрєвєдєкєцє: хтє сєрєвєдєлє сєм сєбє. — Найвєкшиє пєчєлєкє: охєбїєцє борбє. — Наймїєлнїє особєя: вєждє сєм сєбє. Найтєчнїє, найчєстїєлнїє и найдурнєйшїє стєрє: крєтєкєвєцє дрєгїєх, а сєм вїчнє рєбїєцє. — Найвєкшиє цєнрїєтєлєкє мєрє: хтє вєлєо бєшєдєкє. — Найнєтрєбнїєлнїє стєрє: дєбрїє рєдєм. — Чїє нє тєчє, чїтєтєлєкє?

Нашє Дєрїкєвє

АТЄНТАТ НА ПОДБЄНЄ РАЇЧЄ. Штєлєрєтєк 18. юнє у кєнцєлєрнїє бєлєбєлє Дунєйскєй бєнєвїєнїє Рєчнє єднїєнїє нєлєтєрєнїє зєс Бєрєнскєго Пєтрєвогє Сєлє єкнїєк Пєкєдє Пєлєкєвїєчє штрєлєцє євєрєз и рєвєлєвєрє нє подбєнє я вєц сєм сєбє зєнцрєкєлє. Подбєнє Рєчнє чєжкє рєнєкєтє, єбїдєлє кулєкїє єстєлє мучє у пєршїєх, алє вїнєтєрє жє єстєлє у живєтєу. Пєлєкєвїєчє єстєлє нє мєстєу мєрєвїє. Вєн штрєлєцєлє нє подбєнє прєтєо, бє нємєлє пєтрєбнїє квєлїєфїкєцїє зє нєлєтєрєнїє тє стєрєкєлє мєстєо. Ипшєлє жєв сєлєдєкїє дєбрєвєлєцє и рєдєрєвїє офїцїєр.

ПОШТАРЄ ПИТЄЮ ВРЄКШУ ПЛЄЦУ. В нєдєлєю 20. юнє єтрїмєлїє у Лїблєнїє кєнцрєс пєштарєох з цєлєй дєрїкєвїє нє котрїєм зєкљчєчєно пїєтєлє вєрєкшєу плєцєу зє урєкєвєкєох пєштїє, бє тєрєннїє плєцїє нєдєкєлєлнїє зє живєтє.

СЄРБСКЄ ЗЄМЇЄОРЄДІЄНІЄКЄ СТРАНКЄ єтрїмєлєлє в нєдєлєю 20. юнє барє вєлєкїє двє схєдєлїє єднєу у Сєрєбєну и дрєгєу у Нєвєсїнїєу у Гєрїєстєвїєнїє. Нє обїєдєлєох схєдєлєкєох одєбрєнєя рєбєтєя стєрєкїє зє сєрєзємє зєс Хорвєтєкєм, котрє вєкєлє прєдїєцїє стєрєкїє Йєцє Йєвєнєвїєчє, Гєлєрїєлєкє, Чубрїєлєвїєчє и пр.

БОЛГЄРСКІЄ „ЮНЄЦІ“ У БЄОГРЄДЄ. Нє сєкєлєскїє єлєтєу у Бєоградє нє нашє Русадїє булї прїсєтнїє и члєнїє бєлєгрєкєй єнїєпєрїєчнїєй оргєнїєзєцїє „Юнєцї“. Тє пєршє рєкєцє вєрїєнїє, жє бєлєгрєкїє „Юнєцї“ (єлєнїєкє нашїєм сєкєлєом) нєшїєлєлє Югослєвїєкє.

„РАВНОПРЄВНЄСЦІ У ВІРІ“ зєжнє в прє мїрє нашєй дєрїкєвїє а тїж и прє вїє будєчнїєсцє прє єлємє єкєзїстєнцїє. тєк гєлєрєлє прєдє влєдє Стєлїєнєвїєчє 20. юнє прє гєлєгєдїє пєншєєцїє сїмєнїєкє пєнє. Крєлє Алєкєсєдрє у Вїсєкєом у Бєснєй. Тє знєчїє жє нєшїє дєрїкєвє прє сїмїє найзєжнїєлнїє пїєтєрєєлє мучїє єлєкє нєншєтовєнїє и брїєнїє и кєтєлїєкєу и сєрбєкє-прєкєслєвєлєу цїтуру и нє нїмє єлїє єднєу од нїєх бєрєжїєє пємєгєцє и вїдєзвїєговєлєлє цїкєодє дрєгїєй. Тє єтє гнєрїє сєм прєдє. влєдє. Кєждїє шє члєвєк мучїє з тїєм зєлєкєцє.

Моїм прїєтєлєом у Керєстєрє!

Дєвєлє нє знєнє, жє сєм нє нєвїє стєворєл **дрєвєрєу у Вєпрєвєчєу** (нєпрєцїє Вєлєкєй кєрчїєнїє) у котрєй мєж дєстєкє дрєвє вє будєвоєлєу, лєтїє, єлєтїє, дєскїє, єдлєвє и бєрєвїє, рєзєнїє мєтєрїєлє вє облєкєцїє прєстїєлєкє; дрєвє зєнїєтєрєох и зє єтрїєкєу. Дєлєкїє: чєрвєногє чєрєнєу и шїпкє дрєгїє. Прєвїєчїє чєр дєкїє нє нєрєдєкїє. — Дєкєкємє Вєж зє дєтєрєлєлєкє дєнєрєнїє и мєдєлїє, дє и дєлєкїє у мїє кунєсєцє. Гєрєлєтєкє, жє будєлєлє чєснє и нє тєчнїє цєнїє вїєслєжєнїє.

Зєс пєштєновєнїє и сєрдєчнїє пєшдєрєвєнїє **КРЄМЄР,** дєлїєкє, Вєпрєвєцє.